

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.

Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.

Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 16. januarja 1925.

Isto III.

K našim kandidatnim listam.

Z veliko vnemo in brezprimerno energijo se je naša stranka zavzela takoj ob začetku volivnega boja za to, da nastopi vsaj socialistično delavstvo v Sloveniji enotno v volivnem boju.

Vse organizacije naše stranke in Bernotove skupine so tak skupen nastop želele, da celo zahtevale. Načelstvo naše stranke je — podprto z resolucijami iz Soštanja, Črne, Hrastnika itd. — začelo v časopisju v dopisih na Naprejevo skupino, ter na konferencah delo za enoten nastop.

Mirno lahko rečemo, da so se zahteve organizacij in želje naše stranke, izpolnile. **Naše kandidatne liste, ki smo jih predložili te dni sodiščem, so najjasnejši dokaz, da smo dosegli enoten volivni nastop vsega socialističnega delavstva v Sloveniji.**

Če je načelstvo takozvane Naprejeve skupine skupen volivni nastop s sramotnimi pogoji, ki nam jih je stavilo, odklonilo, to še davno ne pomeni, da enotnosti ni. Kajti Bernoto načelstvo je ostalo v tem boju za enotnost osamljeno, **lastne organizacije mu ne slede.**

Poglejmo si le naše kandidatne liste!

V okrožju Maribor-Celje kandidirajo 4 sodruzi včlanjeni v organizacijah, ki so do zadnjega Bernotovega kongresa bile včlanjene pri Naprejevi skupini. Vsi ti sodruzi kandidirajo po naročilu svojih organizacij, oziroma v smislu sklepov srezkih konferenc organizacij. Ti sodruzi so:

S. Ivan Krušič, strugar iz Trbovelj, predsednik Unije rudarjev, dolgoletni delavec v strokovnem pokretu, je kandidat na naši listi za sreza Laško in Prevalje. S. Krušiča je kandidirala srezka konferenca v Hrastniku, obiskana od samih pri Naprejevi skupini včlanjenih organizacij. Ker imajo organizacije, včlanjene pri Napreju v laškem in prevaljskem srezu večino, smo s. Krušiča brez pridržka sprejeli na skupno kandidatno listo.

Isto je z našima kandidatom za brežiški in šmarnski srez.

S. Warletz, že pred vojno dolgoletni član organizacije lesnih delavcev, bivši mizar, je naš kandidat za ta dva sreza. S. Warletz je bil eden najbolj požrtvovalnih sodrugov v Naprejevi skupini, on je bil glavni stebel Bernotove Sloge (skupnega doma). Njegov namestnik s. Molan je bil na zadnjem kongresu Bernotove skupine o Božiču celo izvoljen v izvrševalni odbor Naprejeve skupine in ga je ta kongres določil za namestnika v teh srezih. Mi smo torej tudi v teh dveh srezih postavili kandidate, kakor so jih organizacije v teh krajih želele, namestnika celo, kakor ga je želel sam kongres Naprejeve skupine!

Isto je z namestnikom v slov. graškem okraju s. Valenčakom, ki je tudi član organizacije, včlanjene pri »Naprejevi« skupini. Dasiravno imamo v tem okraju mi več kot polovico vseh organizacij, smo se vendar ozirali na željo tudi ostalih organizacij, ki so dobile namestnike.

Mi smo tudi v celjskem srezu prepustili »Naprejevim« organizacijam, da v sporazumu z našimi določijo kandidata. Izrazila se je želja, da naj kandidira v tem srezu s. Leskošek. Ker pa je s. Leskošek izjavil, da kandidature ne sprejme

in da hoče delovati pred vsem v strokovnem pokretu, je možnost njegove kandidature odpadla.

Tudi na Kranjskem smo vpoštevali želje organizacij od »Naprejeve« skupine pri kandidaturah. Knez, Debeljak in Božič so prišli na kandidatno listo ravno zato, ker so organizacije to zahtevale.

Tako se torej iz naših list razvodi, da so v resnici liste, sestavljene na podlagi sporazuma z organizacijami, ki so bile do zadnjega včlanjene pri skupini okrog »Napreja«. Neiskrenost vodstva te skupine je organizacije pripeljala do sporazuma z nami in skupnem volivnem nastopu bo sledilo seveda tudi organizacijsko edinstvo, ki ga vsi želimo in ki je tako potrebno.

Takozvano načelstvo in izvrševalni odbor »Naprejeve« skupine sta ostala brez organizacij in ne zastopata razum par oseb nikogar. Ostala je zelena miza Bernotovev brez organizacij. Slovenski socialistični proletarijat pa gre le enotno v volivni boj in upa doseči častne uspehe.

Ker je Bernot na svojem »kongresu« dal skleniti, da postane njegova skupina **samostojna**, — ime bo — izgleda — obdržal tisto, ki ga je od nas ukradel, te skupine tudi ne smatramo več za socialistično.

Tako je torej končno končan razkol v slovenskih socialističnih vrstah. Ogromni del bivših »Naprejevih« organizacij gre zvesto socialističnim načelom z našo stranko v volivni boj, ostanek posameznikov pa se je proglasil za samostojno stranko in je danes za nas nasprotniška stranka, kakor so komunisti ali pa narodni socialci.

Ker samostojna Bernotova »stranka« tudi ni v internacionali, se je tudi sama postavila izven socialističnega pokreta. Oni niso več socialisti!

Ostala mesta na naših kandidatnih listah zavzemajo od naših organizacij za kandidate odn. namestnike predlagani sodruzi. Nosilec liste v ljubljanskem okrožju je naš s. Čobal, ki praznuje ravnokar svojo šestdesetletnico in ki je ostal zvest stranki in samemu sebi v času najhujših bojov. Njegova od vseh strani iskrena pozdravljena kandidatura je dokaz konsolidacije pokreta. Na listi, katere nosilec je s. Čobal najdemo poleg tovarniških delavcev in strokovničarjev tudi zastopnike malih kmetov, ki nastopajo v »rdečem bloku združenih delavcev in kmetov«, za zmago socializma (ss. Krašovec, Mršek, Oberster).

Nosilec naše liste na Štajerskem je s. Korun, ki so mu organizacije s tem, da so ga postavile za nosilec liste, dale najsjajnejše zadoščenje za vse napade iz »Naprejevih« vrst. S. Korun je že bil naš poslanec v času, ko se še Bernotovščina ni razpasla in je dobil od celjskega kongresa v jan. 1923, ko je v stranki že Bernot gospodaril, kot poslanec absolutorij in se mu je kongres za njegovo poslaniško delovanje zahvalil. Na naši štajerski listi se nahajajo kot kandidati in namestniki naši najboljši sodruzi, sodruzi, ki so stali trdno kot skala v časih največjega razsula v delavskem pokretu.

V Ljubljani je nosilec liste bivši župan s. Perič, ki ga je režim ponovno odstavil vsled njegovega od-

ločnega zadržanja. S. Perič vživa med ljubljanskim proletarijatom, ne samo našim, globoke simpatije in je stranka na to kandidaturu ponosna.

Vse tri socialistične kandidatske liste so sestavljene tako, da niso na njih samo imena najboljših naših sodrugov, ampak, da značijo tudi

vpoštevanje vseh dosedaj ločenih struj socialističnega pokreta. One so nam jamstvo za boljšo bodočnost socialističnega pokreta v Sloveniji. In to je najvažnejše! Da pa dosežemo z njimi tudi volivno zmago, pa mora naše delavstvo izpolniti svojo volivno dolžnost do zadnjega moža!

Živel enoten volivni nastop, živel volivna zmaga!

Naše kandidatne liste v Sloveniji.

MARIBORSKA OBLAST

(Štajersko).

Nosilec liste:

Dr. Milan Korun,
odvetnik v Ljubljani.

Srez Maribor desni in levi breg:

Kand. **Josip Petejan**, zasebni nameščenec v Mariboru.Nam. **Andrej Bahun**, železničar v Mariboru.

Srez Brežice in Šmarje:

Kand. **Franc Warletz**, posestnik v Brežicah.Nam. **Ivan Molan**, mali posestnik v Bojsnem.

Srez Celje in Mozirje:

Kand. **Franjo Koren**, pek v Celju.Nam. **Matija Omladič**, mali kmet v Šmartnem ob Paki.

Srez Dolnja Lendava in Murska Sobota:

Kand. **Ivan Gumilar**, krojač v Dol. Lendavi.Nam. **Valentin Komavli**, uradnik v Mur. Soboti.

Srez Konjice:

Kand. **Ludvik Flor**, mizar v Kotu p. Oplotnici.Nam. **Martin Plankar**, strojnik v Celju.

Srez Laško in Prevalje:

Kand. **Ivan Krušič**, strugar v Trbovljah.Nam. **Luka Juh**, kovinar v Guštanju.

Srez Ljutomer:

Kand. **Franc Belič**, usnjar v Ljutomeru.Nam. **Andrej Močnik**, tipograf v Mariboru.

Srez Ptuj in Ormož:

Kand. **Ivan Šegula**, železničar v Ptuju.Nam. **Matija Schmidt**, usnjar v p. Ptuju.

Srez Slovenjgradec:

Kand. **Anton Tanc**, zas. nameščenec v Slovenjgradu.Nam. **Ferdinand Valenčak**, rudar v Velenju.

LJUBLJANA (MESTO):

Kand. **Dr. Ljudevit Perič**, bivši župan v Ljubljani.Nam. **Rado Čelešnik**, zasebni nameščenec v Ljubljani.

LJUBLJANSKA OBLAST

(Kranjsko).

Nosilec liste:

Melhijor Čobal,

zas. nameščenec Zagorje.

Srez Ljubljanska okolica:

Kand. **Pavle Skrl**, tobačni delavec Glince.Nam. **France Svetek**, urednik v Mostah.

Srez Kamnik:

Kand. **Jože Knez**, kovač v Sred. Gomeljnih.Nam. **Ferdo Debeljak**, pos. v Spodnjih Gameljnih.

Srez Kranj:

Kand. **Hinko Snoj**, tov. delovodja Tržič.Nam. **Ivan Božič**, župan v Vikrah.

Srez Črnomelj in Novo mesto:

Kand. **Ferdinand Oberster**, mali pos. Nova Gora.Nam. **Joža Golmajer**, strok. tajnik Ljubljana.

Srez Litija:

Kand. **Jurij Arh**, strokovni tajnik Zagorje.Nam. **Franc Dolinšek**, strojnik Zagorje.

Srez Logatec:

Kand. **Ivan Krašovec**, mali posest. Hribarjevo.Nam. **Karol Mršek**, mali posest. Ravnik.

Srez Radovljica:

Kand. **France Čebašek**, delavec v Mojstrani.Nam. **Vinko Vrankar**, livar v Ljubljani.

Srez Kočevje:

Kand. **Alojz Rebič**, kolar Dolga Vas.Nam. **August Schley**, strugar v Ljubljani.

Srez Krško:

Kand. **Josip Tome**, zas. nam. Ljubljana.Nam. **Franc Leskovec**, usnjar Radeče.

Policijske volitve.

Poslanec naše stranke v bivšem parlamentu s. Nedeljko Divac aretiran. — Preganjanja naših zaupnikov v Vojvodini in Srbiji. — Kandidata naše stranke v Sremu zaprli, zato, ker je kolportiral — »Volksstimme«!

Čimbolj se bližamo volitvam tembolj postaja nestrpen policijski apart sedanjega režima. Povsod, kjer vladni kandidati nimajo izgleda, da bodo izvoljeni, preganja policija tisto stranko, ki ima naj-

več izgledov za uspeh. Naša stranka ima zlasti v Vojvodini zelo ugoden teren. Zato je tam vsa sila policijskega aparata naperjena proti njej.

V Sremu kandidira naša stranka poznane in obče priljubljene socialista sodr. Jelusića iz Dol. Petrovce. Ker je v dotičnih krajih naseljenih mnogo Nemcev, zato je naročil s. Jelusić več izvodov naše »Volksstimme«, ki izhaja v Mariboru in jo je kolportiral med tamkaj-

snjim prebivalstvom. Kljub temu, da je kolportaža z ustavo dovoljena — kljub temu, da je vsaka številka časopisa predložena cenzuri, je tamkajšnja policija vtaknila s. Jelusića v zapor. Izvršenih je bilo več intervencij celo direktno pri vladi v Beogradu, vendar policija s. Jelusića še do sedaj ni izpustila iz zaporov.

Namen tega početja je prozoren. Pridržati ga hočejo v zaporu, da mu otežkočujejo agitacijsko delo.

Še gorostasnejši je pa drugi slučaj. Dne 27. decembra je priredil poslanec naše stranke v bivšem parlamentu s. Nedelko Divac v družbi s sodrugoma Kotur in Tatićem v Somborskem in Belo Manastirskem okrožju volivne shode naše stranke.

Na nič hudega sluteče sodruge je policija v Somboru brez najmanjšega vzroka nanje navalila, izvedla pri njih telesno preiskavo in jih aretirala. Sodr. Divac je poslal notranjemu ministru vsled tega surovega kršenja državljskih pravic energičen brzojavni protest.

Tudi tukaj je namen vlade in njene policije zelo prozoren. Sodrugi Divac je neštetokrat v parlamentu dvignil svoj glas, naj jugoslovanska gospoda neha s frazami in papirnatimi boji, temveč naj uredi gospodarsko politiko tako, da bodo dobili revni sloji dela, kruha in socialne zaščite. Ali vladujoča gospoda se ni brigala za te zahteve in se je prepirala za žabjo volno — vse gospodarsko delo je pa zanemarjala. Zato se pa sedaj boji, da bi jo s. Divac ne razkrinkal in mu zato dela težave pri agitaciji.

Gospodje na vladi naj ne mislijo, da bodo tudi socialistično stranko, kakor pravijo — pogнали v mišje luknje. Naj se spomnijo, da so socialistične stranke prenesle 30-letno diktaturo evropske buržoazije. Spomnite se gospodje kaj je počel Bismarck z nemškimi socialisti in bivše avstrijske vlade z avstrijskimi socialisti in bivše srbske vlade s srbskimi socialisti. Kakor psi so bili preganjani socialistični zaupniki ali se niti takrat niso poskrili, temveč so kljub odporu, kljub prega-

njanju in zaporu socialistične stranke tako napredovale, da imajo danes v Evropi najmanj še enkrat toliko pristašev — kakor cela Jugoslavija prebivalcev.

Tudi v Sloveniji se poskuša polagoma priviti vijak nad socialiste. Komaj je naši stranki uspelo, da je ustvarila Rdeči blok, pa se že kapitalistična gospoda giblje. Dosedaj so nas puščali precej v miru, ker so mislili, da se bomo v medsebojnem boju sami sebe požrli. No, sedaj pa vidijo močno gibanje, ki gre za enoten nastop, pa že poskušajo malec terorizirati. Tako je na primer že za zadnji šoštanjski shod skušala oblast napraviti zmešnjavo s tem, da je dan pred shodom poslala policaja k našemu zaupniku, ki je zahteval, da se mora volivni shod pravočasno naznaniti. Že ta zahteva je očiten sovražni akt in gaženje ustave, ki pravi, da volivnih shodov sploh ni treba nikomur naznanjati. Na ta shod je poslala vlada tudi svojega komisarja, če ravno se tega ni nikdar prakticiralo niti v bivši Avstriji, niti do sedaj v Jugoslaviji.

Tudi v Tacnu je poslala vlada žandarje posvedovati, kaj je govoril naš poročevalec s. Svetek iz Ljubljane na shodu na praznik Novega leta. Specijelno so se interesirali, če je kaj govoril proti kralju. Tudi v tem slučaju se vidi, da išče gospoda dlake v jajcu, da bo preprečila agitacijo za enoten nastop proletariata.

Značilno je, da obrača vlada ravno Šoštanju in Tacnu tako pozornost. Nehote pride človeku na misel vprašanje, če ne morda zato, ker je ravno v teh dveh krajih največ gorečih zagovornikov in agitatorjev za enotni nastop proletariata.

Vladna gospoda se bo prepričala, da je socializem ideja in videla bo, da je ideja močnejša kot pendrek ali bajonet. Zmotila se bo, če nas primerja z Radićevim in Prepeľuhovim brezidejnim frazarjenjem. Mi se ne bomo poskrili pod posteljo!

Mi vas čakamo!
Izvolite gospoda!

Rdeči blok na pohodu.

Dobrava pri Ljubljani. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas v gostilni pri Suhadoleu volivni shod naše stranke. Gostilniška soba je bila mnogo premajhna, kajti zbralo se je preko 80 volivcev, ki so bili stlačeni kot žepenke. Poročala sta s. Pavel Škrl, ki je kandidat naše stranke v našem okrožju in s. Svetek iz Ljubljane.

S. Škrl je v jedrnatem govoru pojasnil dosedanje dolovanje meščanskih strank in razvil program delovanja zastopnikov naše stranke v bodočem parlamentu. Nič ni obljuboval, je pa povedal, da bodo naši poslanci imeli toliko moči, v kolikor jim jo bodo delavci dali.

Drugi govornik s. Svetek je v daljšem referatu prikazal vzroke današnje krize v gospodarstvu in koncem svojega govora opisal, kandidatno listo rdečega bloka. Zborovalci so burno pritrjevali, ko je povedal, da je nosilec liste na Kranjskem stari in častiti sodr. Čobal, v Ljubljani pa obče priljubljeni župan s. dr. Perič. S. Svetek je dalje temeljito opisal listo rdečega bloka, ki bo zaznamovana s širokim rdečim okvirjem, da jo bo vsak volivec na prvi pogled spoznal. Pri nas bo rdeči blok na celi črti zmagal.

Vodice. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas v gostilni Klemene, dobro obiskan volivni shod rdečega bloka, na katerem je poročal s. Uratnik iz Ljubljane. Razložil nam je izvor vseh težkoč, ki nam jih je naprtil kapitalizem. Po jedrnatem govoru govornika smo šele do dobri uvideli potrebo, da se razklane delavske vrste zopet združijo v eno močeno celoto kakor je bila takoj po vojni. Shoda se je udeležilo tudi več sodrugov iz Tacna, ki so nam poročali, kako sijajno napreduje združitev delavskega razreda v rdečem bloku.

Litija. V nedeljo, dne 11. januarja se je vršil pri nas v Litiji dobro obiskan volivni shod „združenih kmetov in delavcev Socialistične stranke Jugoslavije“. Sodrugi J. Arh iz Zagorja nam je izvršeno obrazložil politični položaj v državi in delo posameznih meščanskih strank v narodni skupščini. Dokazal nam je v jasni luči, da mi delavci in mali kmetje nimamo ničesar za pričakovati od nobene meščanske stranke, temveč, ako si hočemo izboljšati naše sedanje slabo stanje v vseh ozirih, bomo morali iti z ono stranko, katera je v svojem programu za osvoboditev nas bednih, ki je proti militarizmu, proti kapitalizmu in sploh vsem meščanskim mahinacijam, ki je pa za pravično socialno zakonodajo nas delavcev in malih kmetov, ki je za izvedbo agrarne reforme, za pravično rešitev invalidskega in stanovanjskega vprašanja. In ta stranka je Socialistična stranka Jugoslavije. Zatorej bomo mi zavedni Litijčani dne 8. februarja volili edino to, kot našo pravo del.-kmečko stranko.

Zagorje. V nedeljo dne 11. t. m. sta se vršila pri nas v Zagorju dva rudarska shoda in sicer, eden na Lokah, drugi pa na Toplicah. Na teh shodih sta ss. M. Čobal in J. Arh ob ogromni udeležbi rudarjev, istim obrazložila božično darilo g. ministra dr. Žerjava našim rudarjem v obliki novega „Pravilnika“ o bratovskih blagajnah. Rudarji so vzeli to božično darilce g. demokratov z ogorčenjem na znanje ter izjavili, da ne vzamejo istega tako dolgo na znanje, dokler ne bo imel zakonite podlage v obliki zakona o „Zavarovanju delavcev in da bodo iz njega odstranjene vse one točke, katere v tem „Pravilniku“ izročajo na milost in nemilost vso rudarsko zavarovanje rudarskim podjetnikom. Oni hočejo imeti svoje socialno zavarovalne za-

kone tako urejene, kakor to zahtevajo interesi rudarjev, ne pa, da se s temi zakoni štiti profitarstvo rudarskih podjetnikov. Na podlagi ugotovljenega, so rudarji končno spoznali, da je to božično darilce, samo demokratski volivni lim za dne 8. februarja, na katerega pa rudarji ne bodo nasledli.

Trbovlje. Iz naše doline se bolj poredko oglašamo. Tudi bi vam do zadnjega časa ne imeli ničesar vselega poročati. Po zadnji stavki postaja rudniška gospoda vsak dan bolj naduta. Slabe plače, slaba stanovanja, grdo ravnanje z delavci — tako je naše življenje. Mnogo jih je, ki so pod trdim pritiskom popolnoma otopeli. Tako je treba že precejšnje brce, da se zopet zagiblje in zganemo. A tudi zato je naša modra vlada poskrbela. Izdala je nov pravilnik za bratovske skladišnice, ki ima take določbe, da je spoznal sleherni izmed nas, koliko je ura. V petek preteklega tedna smo se posvetovali na zaupniškem shodu, katerega se je udeležilo nad 100 zaupnikov, kako se upreti kvarnim določbam tega pravilnika. Prihodnjo sredo in prihodnji četrtek bomo imeli protestne shode v Trbovljah in Hrasniku. Zanimanje za te shode je veliko. Če bo vse delavstvo tako enodušno v odporu proti temu božičnemu darilu, kakor smo mi, potem ne bo ostalo to darilce tako strupeno, kako je. Ravno na tem primeru pa morajo vsi videti, da zdaj ni čas, da bi se še naša rudarska organizacija razbijala. Zato ne moremo dovolj obsoditi, da jo skuša »Naprej« še v svojem koledarju razbijati in blatiti našega sodruga Krušiča, ki mu zameri, ker mu ni pustil razbiti naše rudarske organizacije in jo odtrgati od ostalega delavstva. Mi Trboveljčani smo najbolj vroče želeli, da bi šli v te volitve skupno. Vendar pa smo tudi mi presodili, da je onemogočil sporazum Bernot s tem, da je postavil nosilce vseh treh kandidatnih list sam in diktiral kandidate, ne da bi se sporazumel z organizacijami. Zato smo presodili, da je on kriv razkola in smo se združili z ostalimi organizacijami, ki so bile za skupnost. Trbovlje bodo glasovale kot en

mož za združeno listo delavcev in kmetov SSJ.

V Mariboru sta se vršila ob obilni udeležbi dne 12. in 13. t. m. dva okrajna volivna shoda. Za prvi okraj 12. in za drugi in tretji okraj pa 14. t. m. Na obeh shodih sta poročala ss. Korun in Petejan, ki sta se bavila s programatičnim stališčem naše stranke ter ožigosala demagoško politiko klerikalcev ter Radićevcev ter nasilno in absolutistično postopanje PP-režima. Razpoloženje za volitve je med mariborskim delavstvom izvrstno ter bo mariborski proletarijat tudi to pot pokazal svojo razredno zavednost. V Mariboru in okolici se vrši v prihodnjih dneh še vse polno volivnih shodov. — Policija pa je seveda silno radovedna, kaj imajo naši kandidati povedati svojim somišljenikom. Celo 2 detektiva sta bila na shodu 13. t. m., pred zborovalnim prostorom pa zasluhuje policija nekoga udeležnika o tem, kaj je slišal. Upajmo, da bo policija gospodu Žerjavu mogla poročati, kako navdušeno je delavstvo za njegove »nacionalne« metode vladanja.

Odmev od Sotle. V nedeljo 11. t. m. sta se vršila dva dobro obiskana shoda Socialistične stranke Jugoslavije. Prvi ob 8. uri v Dobovi in drugi ob 11. uri v Kapelah. Obema shodoma je predsedoval sreški kandidat s. Franc Warletz. Poročal pa je s. Jože Golmajer iz Ljubljane. Po dvournem govoru je očrtal sedanji politični režim, ki je žel na celi črti splošno odobravanje. Tudi tukaj robovi vstajajo, duhovi se histrijo s prepričanjem, da kmet in delavec morata skupno delati, ako se hočeta osvoboditi izpod kapitalističnega biča. Opažati in beležiti je, da ljudstvo po teh krajih ne bo več nasedalo raznim figarjem (Radićem), in neizvoljenim ministrskim diktatorjem (dr. Žerjavu) itd. Glavni uspeh pa teh dveh shodov tudi je, da se je prijavo precejšnje število naročnikov »Socialista«, kar je glavno, da se socialistična ideja čimbolj širi, tudi med kmeti, kajti le potom čitanja in izobrazbe, povspemo do boljše družbe, t. j. socializma. Enodušno kličemo: na svidenje 8. februarja!

Politične vesti.

ITALIJANSKI FAŠIZEM

ki je zadnje mesece nekoliko umilil svoj teror, se je zopet povrnil k svojim prvotnim metodam nasilja in diktature. Po umoru socialističnega poslanca Matteotija je ogorčena opozicija zapustila poslansko zbornico in pričela z akcijo, da se fašistovski režim zlomi. Načelnik fašistovske diktature, ministrski predsednik Mussolini je v tej dobi velikanskega ogorčenja ubral milejšo taktiko in je na vse pretege obljuboval strogo preiskavo in še strožjo kazen bestialnim morilcem. Vabil je tudi opozicijo naj se vrne nazaj v parlament, da bodo s skupnimi močmi našli in kaznovali Matteotijeve morilce in upostavili red in mir v Italiji. Opozicija mu je odgovorila naj odstopi najprej on sam, ker ima zbranih dovolj dokazov, da je bilo izvršenih največ umorov po naročilu vlade in samega Mussolinija. In res, fašistovska vlada je zavlačevala preiskavo na vse mogoče načine, da pridobi na času in da se ogorčenje ljudstva umiri. Sedaj pa ko misli, da je zaželen trenutek zopet prišel, je pa fašizem pokazal, je sprememil le krinko, dočim je v svoji notranjosti ostal zločinski kakor je bil. Zadnje tedne se teror zopet stopnjuje. Nasilja, pretepi, požigi, umori, konfiskacije časopisja, razpust društev, so zopet na dnevnem redu. Med splošnim terorjem pa izdeluje parlamentarni volivni odbor po naročilu Mussolinija volivno reformo, ki bo odpravila splošno in enako volivno pravico. »Navadno« ljudstvo bo imelo en glas, dočim bodo imeli člani kraljeve rodovine, kardinali, oficirji, dalje oni, ki vodijo kako podjetje in oni, ki plačujejo več kot 100 lir direktnega davka,

vsi ti bodo imeli po dva glasova. Ta volivna reforma kaže, da je fašizem upustil zadnje obzire napram delavsko-kmetjskim slojem, in se je postavil odkrito na stran posvetnih in cerkvenih bogatašev. — Italijanski fašizem nudi jugoslovanskemu delavstvu dobro šolo, ki jo že pa teh volitvah lahko s pridom uporabi. Tudi v Italiji so se delavci toliko časa med seboj klali, da je naš vsemi zmagal kapitalizem, ki sedaj vse skupaj kruto preganja. Tudi pri nas bo tako, zato je naša stranka napela vse sile, da se razne proletarske struje združijo v rdeči blok, kar se je tudi precej posrečilo. In vsi, ki se zavedajo nevarnosti, imajo dolžnost pomagati, da bo rdeči blok tudi zmagal.

Atentat na Zinovjeva.

Iz Varšave javljajo, da je bil na kolodvoru v Petrogradu izvršen atentat na predsednika III. internacionale Zinovjeva. Ko je na kolodvoru stopil iz voza, je neki mladenič, po imenu Suvakov ustrelil nanj iz revolverja, vendar ga ni pogodil.

Kakor znano se vrši med Zinovjem, ki vodi vladno stranko in med Trockijem, ki vodi komunistično opozicijo huda bitka. Trockij je izdal celo knjigo dokumentov, v katerih kritizira blazno komunistično zunanjo politiko, ki razdvaja proletarijat po vseh državah v dva tabora, mesto, da bi ga združevala. Med vladajočo kliko je Zinovjev zmagal in vlada je odstavila Trockija od vrhovnega vodstva armade. Naročila mu je, naj iz „zdravstvenih“ ozirov odpotuje iz glavnega mesta. Trockij, ki ima veliko zaslonbo v armadi in zlasti velike simpatije med mladino, se pa seveda tega pregnanstva brani. — Pristaši Zinovjeva izrabljajo sedaj atentat in dolže pristaše Troc-

kega, da so ga oni organizirali. Zgleda, da bo imel upor še daleko-šežne posledice.

Revolucija v Albaniji

je za enkrat zopet končana. Zmagali so revolucionarji, ki so razgnali staro vlado na vse vetrove. Seveda s tem ni rečeno, da bo odslej vladal v Albaniji mir in red in da se bo vrnilo prebivalstvo k mirnemu gospodarskemu delu. Albansko ljudstvo je kulturno še na zelo nizki stopinji in živi večinoma od živinoreje in lova. Strelja pa ne samo divjačine, nego tudi na take ljudi, o katerih sumi, da imajo dobro napolnjeno denarnico. Pri teh razmerah se seveda zelo lahko posreči vsakemu pustolovcu organizirati razne pobune, pri katerih se ropa, požiga in mori na najkruzejši način. Žalostno je pri tem dejstvo, da vodijo pobune največkrat agenti sosednih držav, ki bi radi na ta ali oni način zadovoljile svoje interese.

Nemčija

preživlja istotako hudo notranjo krizo. Volitve 7. decembra položaja niso razjasnile, ker ni dobil nobeden izmed blokov absolutne večine. Znano je, da se grupirajo stranke v Nemčiji ena skupina v republikanski blok, ki brani republikanski sistem vladavine in v drugi blok, ki se bori za spremembo Weimarske ustave v smislu monarhizma.

Dasi so socialni demokratje pri zadnjih volitvah sijajno napredovali — od 100 na 130 poslancev — in tvorijo jedro republikanskega bloka, so vendar nekatere druge republikanske stranke zopet za toliko nazadovale, da je razmerje med obema blokoma ostalo približno isto.

Po volitvah se je trudil republikanski centum, da se sestavi republikanska vlada, vendar se to kljub več tedenskim poskusom ni posrečilo. — Zadnja poročila pa vedo povedati, da je dobil vabilo za sestavo vlade znani prijatelj monarhistov dr. Luther, ki ima baje mnogo upanja, da se mu sestava vlade in podpora večine parlamenta gotovo posreči.

Ako se bo to res zgodilo, potem čakajo Nemčijo težki časi, zlasti v zunanji politiki. Znano je namreč dejstvo, da nacionalistične stranke niso naklonjene Dawesovemu načrtu za sanacijo evropskega gospodarstva in ga bodo skušale sabotirati. To bo pa izzvalo reakcijo v Franciji, kjer ima Herriotova politika umirjenja itak težko stališče. Tako se lahko dogodi, da bomo po 6 letih svetovne vojne — stali zopet pred novimi konflikti.

Herriot ozdravel.

Predsednik levčarske vlade na Francoskem je zadnje tedne obolel in je moral ostati v postelji. Reakcionarni politiki so se že veselili, da bo napravil prostor drugemu režimu, ki bo zopet zavihel šibo po plečih delavnega ljudstva. Veselje je bilo prezgodnje, ker je Herriot ozdravel in je že prevzel svoje vladne posle.

Preiskava proti vodstvu HRSS ustavljena. Zagrebško sodišče, ki je vodilo preiskavo proti vodstvu Radičeve stranke, je izdalo po 3-dnevni preiskavi sklep, v katerem ugotavlja, da manjka za obtožbo pozitivnih dokazov. Glede vstopa Radičevcev v seljaško internacijo pa pravi odlok, da ta ni sestavni del III. internacije, ker se loči od nje tako po programu kakor po taktiki. Glede Radiča se je izreklo sodišče za nadaljevanje preiskave, dočim je proti vsem ostalim preiskava ukinjena. Državni pravnik se je proti temu odloku sodišča pritožil na sodni stol in so morali obtoženci ostati do pravednega sodnega stola v zaporu.

Vlada, ki je doživela s to razsodbo občutno blamažo, skuša po svojem časopisju oprekati neprijetnosti sodišča in dolži samega predsednika sodišča, da je Radičev prijatelj. Vladno časopisje pripravlja teren v javnosti, da se poveri v preiskavo beograjsko sodišče. Če se bo pa to zgodilo bo pa zopet opozi-

cija s pravico lahko trdila, da je tudi beograjsko sodišče pristransko in da je ta ali oni sodnik prijatelj Pašića ali kakega drugega režimovca. Tako hoče vlada izgravat celo neodvisnost sodišč.

Kakor je cela igra z zapiranjem političnih nasprotnikov gnusna, tako moramo pri tej priliki ugotoviti, da imajo meščani vsaj to prednost, da se z njimi hitro postopa, dočim se proti zaprtim delavcem preiskava mesece in mesece zavlačuje, predno se konča. Ob takih prilikah se pa noben meščanski list ne zga-ne, da bi tako postopanje ožigosal. To se je zlasti pokazalo pri pobju v Trbovljah, ko je PP-režim zaprl celo vrsto delavcev, ki so že pod tem režimom sedeli par tednov in ko je prišel Davidović-Korošecv režim, so sedeli še nadalje 3 mesece. Vrana vrani ne izključe oči!

Dvojni republikanci. Gospod Prepeluh, ki je imel do sedaj monopol na republiko, je dobil konkurenta pri republikanski trgovini. Pojavil se je neki nov republikanec iz Norvega mesta, po imenu Murn, ki je vložil tudi svojo kandidatno listo. Tako bomo imeli dve republikanski skrinjici in šlo se bo zato, kdo je bolj pravi republikanec ali Prepeluh ali Murn. Hudo je pa to, da imata oba Radičev blagoslov. Murn ga je dobil že pri zadnjih volitvah, ko je vložil republikansko listo, ki pa ni bila vsled nepravilne sestave potrjena. In Murn se z vso pravico sklicuje na pravico starejšega. Pozablja pa dobrobrčni g. Murn, da ima tudi g. Prepeluh pripravljene adute. On je pa dobil blagoslov šele pred kratkim in se z vso pravico sklicuje, da je njegov bolj »frišen«. Zlobni jeziki trde, da je g. Prepeluh pravzaprav Radičev blagoslov zatajil. Zadnjič, ko so napravili pri njemu hišno preiskavo, da doženejo, v koliko obstoje vezi med njim in Radičem, je Prepeluh preveril celo nezaupne policaje, da teh zvez nima. Celo grdogledi dr. Žerjav se mu ni upal spodbijati njegovih izpovedb, in g. Murn razglašal zopet z vso pravico, da je on pravi republikanec, ker je Prepeluh Radiča trikrat zatajil, ko je petelin šele enkrat zapel. Kako je s stvarjo pa seveda mi ne vemo.

Radikalna stranka v Sloveniji je pokazala, da je res nekaj izrednega na njej. Ta posebnost je pokazala v tem, da se je prej razcepila, predno je bila sploh rojena. V Ljubljani je v celoti kakih 5 radikalov. Ti so se razcepili in sicer 2 in pol gresta v nacionalni blok in druga dva in pol pa z dr. Ravniharjem in narodnimi socialisti, ki so z združenimi močmi postavili svojo skrinjico. Razume se, da je kandidat na tej listi g. Ravnihar. Nekaj sličnega se jim je zgodilo tudi v Mariboru. Polovico radikalov je šlo v narodni blok, drugo polovico je pa odpeljal g. dr. Ravnik na svojo listo, ki pa ni nič manj radikalna kakor ona nacionalnega bloka.

Ubogih kmetijci v SKS tudi niso našli pribežališča pod okriljem svojega pravega voditelja g. Puclja, temveč jih je na Stajerskem en del odpeljal g. voditelj Urek v edinozveličavni nacionalni blok. Drugi del pa vstraja pri svojem prvotnem »programu«. Je pač hudo, ko je pa tako malo izgleda, da bi bili izvoljeni za poslance vsi, ki imajo voljo in veselje do te »službe«. Socialisti imamo lahko zadoščenje, da imajo tudi meščanske stranke svoje Bernote, ki skrbje za smeh in kratek čas.

Stranka invalidov in upokojenecv. Ko ima že vsak svojo stranko, zakaj bi jo pa mi ne imeli. Tako sta razmišljala gg. Mežnarič in Bole in sta si ustanovila tudi svojo. Najprej sta si ustanovila: »Odbor za razplet politične situacije invalidov in ta odbor se je pa na koncu »ujedinil« še z g. Boletom in tako je nastala gori imenovana stranka. Oba voditelja se zavedata, da bosta pridobivala člane šele po končanem volivnem boju, ker bo v tej bitki ostalo mnogo političnih invalidov in upokojenecv. Račun ni napačen. V Sloveniji kandidira kakih 600 kandidatov, izvoljenih bo pa samo 26, torej članov bo lahko dovolj.

Tedenske vesti.

Kandidatne liste naše stranke v Sloveniji vložene. Kandidatne liste, kakor jih objavljamo na uvodnem mestu smo pretečene dni vložili na pristojnih sodiščih.

Mariborska lista (bela, rdeč okvir), bo najbrže na voliščih na desetem mestu.

Ljubljanska lista (mesto Ljubljana) nosi istotako rdeč okvir in bo na tretjem mestu.

Kandidatna lista za Ljubljansko oblast (Združeni delavci in kmetje SSJ) bo najbrže na osemem mestu in bo imela istotako na beli listi širok rdeč okvir.

Lep simbol. Kandidatne liste naše stranke, ki bodo pribite na skrinjcah na vseh voliščih so tiskane na belem papirju, ki nosi širok živordeč okvir. Rdeč okvir je videti že od daleč, tako da bodo pomote izključene. Volilcu ne bo treba prešteti razne skrinjice, temveč mu bo že pri vstopu na volišče padel v oči širok rdeč okvir na naši listi. Obenem je pa rdeč okvir lep simbol, ki kaže, da hoče združiti naša kandidatna lista vso delovno ljudstvo v en socialističen (rdeč) okvir in ga popeljati v borbo za delo, kruh in socialno zaščito!

Brežice. — Obračun s separatisti v Brežiškem okrožju. »Naprejeve« organizacije v našem okrožju so se vse do zadnjega trudile in prigovarjale Bernotu in njegovemu načelstvu, naj deluje za sporazum in enoten nastop. Ali nič ni pomagalo. Čim bolj smo zahtevali, rotili in prosili, tem bolj je »Napreje« udrihal in sejal sovraštvo na vse strani. Ko smo čitali še celo vrsto zahtev drugih organizacij naše skupine, smo dobili zopet nekoliko upanja, da se bo načelstvo uklonilo vsaj večini svojih lastnik organizacij. Zlasti, ko sta bile med temi Trbovlje in Črna, ki sta tako po važnosti, kakor po številu članstva vredni, da se upošteva njihova volja.

Ko smo pa sprejeli zadnje število »Napreje« pred kongresom, smo pa takoj vedeli, da se je Bernot odločil pregaziti tudi svoje lastne organizacije. Našemu delegatu, ki je bil na kongresu smo strogo naročili, naj dela z vsemi silami za sporazum. On je to tudi storil, ali klika je ostala gluha za želje lastnega članstva.

Sedaj smo se odločili priti po drugi poti do enotnosti, od katere ne odnehamo. Odločili smo se, da bosta naša sodruga Warletz in Molan kandidirala na skupni listi. S. Molana je že Bernotov kongres določil za kandidat. nam in ga izvolil v svoj izvrševalni odbor. S. Molan je pa kandidaturo pri separatistih odklonil in sprejel na skupni

listi. Tako smo tudi mi prišli do toliko zaželjene enotnosti in ker ni šlo s privoljenjem Bernota, je šlo pa brez in preko njega.

Pišee pri Brežicah. Pretekli teden se je vršilo pri nas zborovanje članov politične organizacije, ki je bila do sedaj včlanjena pri »Naprejevi« skupini. Članstvo se je soglasno izreklo za kandidaturo nosilca liste s. dr. Koruna, nasprotoval je le s. Umek, ki je pa moral zborovanje zapustiti, ker člani niso našli razumevanja za njegovo separatistično pridigo. Če se ne bo poboljšal, bo ostal sam, kakor je ostal g. Bernot. — Tistim sodrugom, ki še verujejo Bernotu, svetujemo, naj ga povabijo, da prenese svoje tajništvo za par tednov v njihov kraj in videli bodo, kaj se to pravi. Najprvo je bil v Ljubljani. Delavstvo ga je kmalu spoznalo in moral je oditi, ker sta mu ostale v celem še dve ali tri familije. Potem je odšel v Celje. Ali tudi Celjani so ga kmalu spoznali in odšel je v Krško. Brežice so od Krškega 2 ure oddaljene, vendar je že ta bližina pomagala, da je koventno izruval vsako zaupanje, ki smo ga imeli vanj prej, predno smo ga spoznali.

Zgornja Šiška. Preteklo nedeljo je skliceal znani Pastorek sestanek članov tukajšnje politične organizacije. Prišlo je na sestanek recu in beri 7 ljudi, ki so potrli poslušali Pastorekovo lementiranje. Pastorek je premeval staro godljo in se bojeval, kakor njegov gospodar Bernot z mlino na veter, pozabil je pa vse ono, kar bi bilo za delavce res koristno. N. v m. p.

Kandidat naše stranke v Zagrebu. Na konferenci članov naše krajevne politične organizacije v Zagrebu se je določilo za nosilca zagrebške liste sodr. dr. Božidar Adžijo. Sodrug Adžija je znan dolgoleten pristaš naše stranke, ki je tudi pri nasprotnikih zelo upoštevan kot zelo naobražen publicist.

Kandidature naše stranke v Osješkem okrožju. Konferenca naših organizacij iz Osješkega okrožja, katere so se udeležile organizacije iz Virovitice, Slatine, Suška, Gjurjenovcev, Valpova, Beliša in Osjeka, je določila za nosilca liste sodruga Marka Leitnerja, za srezkega kandidata pa sodruga Fleischerja.

Kandidature naše stranke v Srbiji. Za nosilca liste v srezu Niš je bil izvoljen sodrug Blagoje Bračinac, ki je predsednik naše stranke in centralni tajnik Saveza metalških radnika Jugoslavije.

V okrožju Timok je določen za nosilca naše liste sodrug Marko Lazić, dimnikar v Zaječaru.

DOPISI.

Ptujska kronika.

Že zadnjič enkrat smo poročali, kako razumne ptujška mestna občina stanovanjski zakon. Danes pa moramo dodati, da se ista kalamiteta s stanovanjem v mestni vojašnici doslej še ni rešila in stoji to stanovanje še vedno prazno. Na drugi strani pa je mestna občina bila prva, ki je za novo leto vsem strankam, ki stanujejo v njenih poslopih, povišala najemnino od 25 do 100%. Mestna občina je menda edini hišni posestnik v Ptujju, ki je povišal najemnine. Da, nova županska metla pometa prav dobro! Omeniti še moramo, da županuje pravzaprav še vedno narodni »socialist« podžupan Blažek. Zanimivo pri vsem je pa to, da doslej še ni bilo nobene seje mestnega obč. sveta. Kako more podžupan na lastno pest brez predhodnega dovoljenja obč. odbora delati take stvari. To imajo sedaj za zahvalo najemniki mestnih poslopij, ki so zadnjič bili vneti za »narodni blok«. Skandal pa je in ostane tako postopanje mestne občine, ki namesto da bi šla z lepim vzgledom naprej, kaže ostalim posestnikom pot nesramnega izkoriščanja. Ali pa hoče mogoče občinska upra-

va s tem povišanjem izenačiti najemninski vinar, katerega je kasi-rala lani v prevelikih tisočakah, ki jih mora sedaj nazaj plačevati?

Elektrifikacija mesta napreduje še precej hitro. Drogovi za daljnovid so postavljeni čez polje od Pragerskega že tik do Ptujja. V mestu je postavljenih že troje transformatorjev, kabel je že tudi položen. Manjka le še glavni transformator na Bregu pri Ptujju, ki bo vezal daljnovid z mestnim omrežjem. Če bo delo napredovalo tako dalje, bomo imeli začetkom maja mesto v novi luči!

Radič straši po Halozah in Slovenskih goricah v obliki žandarjev, ki pri viničarjih stikajo z njim. Ko se je začela gonja proti republikancem, je tudi v Haloze prišel ukaz, da se naj pri ubogih viničarjih stika za Radičeve — katerih menda kar mrgoli. Prav smešno je slišati, da iščejo njegove pristaše pri teh revnih bajtarjih, ki še skoro brati ne znajo. Vse žandarmerijske postaje so bile zaradi tega strahu ojačene in so dobile od velikega župana nalog, da strogo zasledujejo Radičevo propagando. Zaradi takih budalosti, ki itak nikomur ne ško-

dijo, je takoj na razpolago močna žandarmerija. Toda takrat, ko so bile cele Haloze in vse spodnje ptujske polje polni tatov in roparjev, ni bilo nikjer videti žandarjev. Na vsaki stanici sta bila kvečjemu dva, ki si pravzaprav nista upala iti ponoči na kontrolo; sedaj je pa »javna« varnost v večjem strahu, da se ne bi haloški reveži spuntali in volili namesto edinozveličavnih klerosov in demokratov kakega drugega jazbea.

Litija. Na dan Sv. Stefana se je vršila v restavraciji pri »Pošti« božičnica v prid revni deci, pri kateri je bilo 88 otrok obdarovanih z lepimi darili. Zahvaljujemo se vsem darovalcem, ki so ta plemeniti namen gmotno podpirali. V prvi vrsti se zahvaljujemo vodstvu tukajšnje to-pi-nice, katera je to akcijo s posebno lepo svoto podprla. Tudi naknadnim darovalcem iskrena zahvala.

Odbor.

Litija. Božičnica, katera se je vršila na dan Sv. Stefana ob 5. uri popoldan v prid revni deci pod vodstvom tukajšnega konzumnega društva za Sl. in »Svobode« je nad vse pričakovanje dobro izpadla. Sodrugu Ludviku Gajšek, kateri je neutrudljivo za to akcijo deloval, mu pritiče javna zahvala ter se mu iskreno zakvaljujemo.

Stariši obdarovanih otrok.

Volivni shod v Poljčanah. Na treh kraljev dan se je vršil volivni shod naše stranke v prostorih g. Baumana. Dasi je bilo grdo vreme, se je kljub temu zbralo lepo število samih delavcev in malih obrtnikov, ki so z zanimanjem sledili poročilu so-dr. Bahuna iz Maribora. Delovno ljudstvo se je začelo zopet probujati in ne brez vzoka. Delavec in mali posestnik krvavo čutita, da nimata na merodajnem mestu zaslombe. Slovenski delavec ni imel v zadnji parlamentarni periodi vobče nobenega zastopnika. Klerosi so mu sicer pri volitvah l. 1923. obljubili vse, toda pred kratkim je g. Žebot povedal naivnemu človeku, da je krivo pač to, če se ni za delavstvo nič storilo, ker delavec niso imeli nobenega zastopnika! Z drugimi besedami: delavec i podeželski i industrijski so bili l. 1923. ogoljufani za glasove. Zato bodo tokrat volili socialistično.

Tržič. 18. decembra se je v tukajšnji šoli vršilo predavanje o zavarovanju delavstva za slučaj bolezni, nezgodi in o starostnem zavarovanju. Predaval je g. dr. Bohinjec, podravnatelj okrožnega urada za zavarovanje delavstva v Ljubljani. Samo žal, da je bilo predavanje tako slabo obiskano (samo 15 oseb) v kra-

ju, kjer je okrog tri tisoč delavstva zaposlenega. Nastane vprašanje: ali je tržiško delavstvo zares o teh zakonih tako dobro poučeno, da se tako važnih predavanj ne udeleži? Predavanje je bilo stvarno in poučno, brez vsakega olepšavanja in zavijanja, tako, da smo tudi zvedeli, da imamo dobre zakone. Žal, da jih premalo upoštevajo. Predavatelj je na primer izjavil, da posmrtnina pritiče po zakonu ostalim svojcem po treh dneh, ako so predložili potrebne dokumente. Slišali pa smo konkretne slučaje, da čakajo svojci že po tri mesece in več na posmrtnino kljub temu, da so vse potrebne dokumente predložili. Na podlagi zgoraj navedenega bi želeli, da se takih predavanj vrši več in da bi se ga tudi prizadeto delavstvo in obrtniki udeležili, da bodo spoznali zakone, kako so dobri in krivice, katere se gode protizakonito.

Murska Sobota. Klerikalci so imeli v nedeljo v Diettrihovi dvorani volivni shod, na katerega je prišel »voditelj slovenskega naroda« — kakor se je sam tituliral — dr. Korošec. Iz njegovega govora je bilo jasno posneti, da se klerikalcem gre za Radičevske glasove, kajti glavni del govora se je vrtel okoli Radiča in njegove stranke. Kakor maček okoli vrele kaše je dr. Korošec v svojem govoru hodil okoli tega vprašanja ter prišel do zelo praktičnega zaključka, ki se glasi: kdor hoče Radiču in njegovi stranki dobro, mora glasovati za SLS. Imenitno! Dr. Antonius, ki je bil tudi precej »witzig«, je znal zelo spretno udarjati na domovinski čut Prekmurcev, kojim je v pesniški pozi razlagal lepoto njih ožje domovine, ki jim jo hočejo drugi vzeti. Govoreč o agrarni reformi, je omenil grofe in barone, na škofo in cerkve je seveda pozabil. O vprašanju vstopa v vlado po volitvah je dejal na kratko: bomo šli in ne bomo šli, kakor bo pač kazalo. Iz Koroščevega govora je bilo razvideti, da pričakuje SLS volivno abstinenco, zato je apeliral na volivce, naj ja ne ostanejo 8. februarja doma, ker bi bilo to za SLS najhjuši udarec. Za Koroščem je govoril Žebot, na način, kakor je samo pri njemu mogoče, tako, da celo Korošču ni bilo prav, ker mu je med govorom nekaj pošepetal, očitvidno ga je opomnil, naj govori dostojno. Preko budalosti, ki jo je ta demagog izustil na račun naše stranke, gremo seveda z globokim prezirom in prepustimo Žebotu, naj še nadalje brusi svoje demagoške lampe!

Dr. Korošec v senci P.-P. žandarjev. Vodja SLS je imel pred kratkim volivni shod v Ptuj. Pri tem se je videlo, da Korošec nima ravno pre-

globokega zaupanja v Ptujčane, sicer ne bi bil grozil z aretacijami, predno je sploh za to povod imel. Ali pa ima tako hudo kosmato vest, da že v naprej sluti, kaj mu bodo volivci očitali. Skratka: dr. Korošec je — predno je začel svojo volivno pridigo — strogo svaril navzoče, da morajo biti mirni, nobenih medklicev delati, sicer da bo vsakdo, ki se ne bi pokoril, s P.-P. policijo ven vržen, oziroma bo aretiran. Na to je predaval jezuit Korošec cele ure, tako, da nikomur ni bilo mogoče javiti se k besedi. Seveda je to bilo tudi vse v naprej tako urejeno in določeno. Ravno Koroševci ljudje najbolj vpijejo ter pišejo proti policiji, a oni se je prvi poslužujejo ter z njo vsakomur, ki ne bi bil klerosom brezpogojno pokoren. Sam zlodej se naj spozna: Na eni strani napada Korošev tisk policijski režim, na drugi pa se tigri skrivajo pred ljudstvom pod okrilje policije ter žandarmerije, da še več: oni razpolagajo s P.-P. policijo. Kdo ne bi mislil, da so vsi ti papirnati napadi samo »švindeli« za široke ljudske množice. Kako bi šele klerikalci razpolagali s policijo, če bi dobili nadvlado v Sloveniji?

Razno.

Prodajal je svojo kri. John Murray je pred štirimi leti propadel s svojim podjetjem v Brooklynu. Pritisnila je beda in ko je njegova žena s tremi malimi otroci vred prišla stradati, je John postal reden prodajalec svoje krvi. Podvrgel se je stoterim operacijam in vsak kvort krvi, ki jo je dal zdravnikom in bolnišnicam za transfuzijo, mu je prinesel 75 dolarjev. Danes je ohn Murray mrtev v 38. letu. Njegova močna postava se je skrčila in postal je le senca svoje prejšnje življenja se je dal zopet operirati, v svrhu, da proda zopet nekaj svoje krvi. Po operaciji je pa bil tako slab, da se je v mrazu in dežju komaj privlekel domov, kjer se je zgrudil v nezavest na cesti. Policaj, misleč, da ima pijanca, ga je pobral in odpeljal v zapor. Tam so ga našli mrtvega.

Angleški kronprinca ne verjame, da bo kralj. Cosmo Hamilton, angleški pisatelj in dramatik, je v svojem govoru pred tukajšnjo družnico »Angleško govoreče unije« napol šaljivo in napol resno pjasnil, zakaj se Valeski princ, angleški prestolonaslednik noče oženiti. »Princ se noče poročiti iz raz-

loga, ker ne verjame, da bo kdaj angleški kralj.« je dejal Hamilton. »Princ se je nalezil socializma. Nekoliko socialističnih glivic je zašlo v njegove žile in zabil si je v glavo; da bo monarhija prej ali slej odpravljena in zato ni vredno, da bi se oženil s kakšno kraljevsko princeso in imel otroke, katerih ne mara, da bi bili nesrečni vse svoje življenje.

Iz stranke.

Zaupniki pozor!

Iz več krajev smo dobili poročila, da vrše oblasti napram našim zaupnikom pritisk, da jih ovirajo v agitaciji. Vse zaupnike in člane prosimo, naj vsak najmanjši slučaj takoj javijo našemu tajništvu in naj navedejo verodostojne priče. Ako bi pa kakega zaupnika ali člana zaprli, naj se pa to telegrafično javi pokrajinskemu tajništvu v Ljubljano, ali pa okrožnemu tajništvu v Mariboru ali Celju.

**Sodrug, dvignite glave!
Rdeči blok je na pohodu!**

ZA TISKOVNI IN VOLIVNI SKLAD.

Do sedaj nabranih	Din 10.126.65
Za rdeč blok, neimen.	Din 500.—
S. Kovač Pavel, Lj. VII. na bolk št. 132	Din 50.—
S. Kunstel Franc	Din 3.—
S. Slemenšek nabral na shodu v Šoštanju na blok št. 43 in 45	Din 100.—

Skupaj Din 10.779.65

ČASTNA IZJAVA.

Podpisani Franc Sprah, obžalujem, da sem dne 29. novembra 1924 javno na Hrvatskem trgu v Ptuj zalil g. Tomaža Lozinška in njegovo hčerko Hermino in prosim tem potom obadva za odpusčenje.

Obenem se njima zahvaljujem, da sta odstopila od kazensko sodnijskega preganjanja proti meni in obljubim odslej naprej pustiti g. Lozinška, kakor njegovo rodbino v popolnem miru.

Ptuj, dne 27. decembra 1924.

Franc Sprah,
pek. pomočnik v Ptuj.

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: France Vidmar.
Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Zahtevajte povsod

„Jadran“

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljše.

Ako čistite čevlje edino je z »Jadran« kremo«, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

En gros **Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina** **En gros**
Gaspari & Fanningner
Maribor, Aleksandrova cesta štev. 48

Kulpin, konzervna tovarna d. d. Novi Sad.
Proizvaja iz popolnoma zrelih zelo sladkih paradžnikov dvojno konzervirane **pomidore** (paradižni ekstrat). Tovarna jamči, da je ekstrat pristen in čist in da ne vsebuje nikakih barvil in soli. Proizvajamo tudi prvovrstne **marmelade**, kompot, grah, fižol in mesne konzerve. Dobe se v vsaki trgovini.

Kroje po najnovejši modi, poljubne za dame in gospode razpošilja

Knafelj Alojzij
učitelj krojaštva

Ljubljana, Križevniška ul. 2.

SIEGEL & DRUG

d. z o. z.

tkalnica platnenega in bombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska cest. 31

Svitavy

Wien

(Č. S. R.)

(Nem. Avstr.)

Priporočamo vsem gospodinjam

„ADRIA“

ječmenovo ljudsko kavo, dvojno sladno rženo „Meta“, dvojno sladno ječmenovo „Sldro“ kavo.

Zahtevajte jo povsod!

Zahtevajte jo povsod!

ČAJ V DRUŠTVU.

Čajna Ročka
popolni.
ZATO V VPRORABI NAJČENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI